

Wonca Europe 2009 İsviçre izlenimleri

Sayın Editör,

TAHUD'un katkılarıyla katıldığım, Basel'deki Wonca Europe 2009 konferansında, VdGM (Vasco da Gama Movement) ön-toplantısı 6. workshop grubunda yer aldığımı öğrendim. Grupta, İsviçre, İngiltere, Avusturya, İsveç ve Slovenya'dan genç aile hekimleri vardı. İki gün boyunca aile hekimlerinin sorunlarını ve çözüm yollarını tartıştık; oluşturduğumuz ortak görüşleri dünyanın dört bir yanından gelen diğer workshop gruplarındaki genç aile hekimlerine aktardık, onların çalışmalarını da zevkle dinledik. Wonca-VdGM'nin, ülkemizdeki TAHUD-Familya'nın ve diğer ülkelerdeki eşdeğer meslek örgütlerinin dünyada yeterince tanınmadığını gördüm. Tüm genç aile hekimleri VdGM'in etkinliklerinin diğer aile hekimlerini de kapsaması konusunda hemfikirdi.

WONCA Konferansı'nı izlerken, bir yandan da VdGM'nin toplantılarına katıldım. Bir VdGM toplantısında "Hipokrat Avrupa Aile Hekimleri Değişim Programı" ele alındı. Erasmus değişim programını biliyordum. Ancak sadece aile hekimlerini kapsayan bir değişim programının varlığı beni çok sevindirdi: Bu programı tüm aile hekimlerine duyurmanın yararlı olacağını düşündüm.

İkinci gün, dağda yaralanarak mahsur kalan iki dağcıyı kurtarmayı hedefleyen 'eğitim tatbikat timi'ne katıldım. Kongre merkezinin üçüncü katından temsili olarak helikopterden sarkıtılmış gibi sallanan ip merdivene sırtımda ilkyardım çadırıyla tırmanmak unutulmaz bir anı oldu; bu hazırlıksız tırmanın ağrısını konferans boyunca kollarımda hissettim.

Üçüncü gün, bir aile hekimi ofisi ziyaretine katıldım. Bubendorf'ta Dr. med. Jürg Walter Jutzi, bizi, bir alışveriş merkezinin ikinci katındaki modern ofisinde ağırladı: 140 m²'lik, dört medikal asistanın çalıştığı ofis, küçük bir hastaneyi andırıyordu. Laboratuvarında – kalp enzimleri de dahil – rutin biyokimya, idrar ve gaita analizi, EKG,

röntgen ve USG yapılabiliyordu. Medikal asistanlar enjeksiyon, pansuman, serum takmak, röntgen çekmek, laboratuvar tahlillerini yapmak, tıbbi kayıtları tutmak konularında eğitim almışlardı.

Ziyaret ettiğimiz ofisin yer aldığı küçük bir kasabada eczane yoktu. Ofisin bir odası ilaç satılan küçük bir eczaneye dönüştürülmüştü.

7.5 milyon nüfuslu, Avrupa Birliği üyesi olmayan İsviçre 27 kantondan oluşuyor. Her kanton'un seçimle gelen yöneticisi bizdeki vali ve belediye başkanının yetkilerini taşıyor.

Aile hekimine başvuranların bir bölümü muayene, tetkik, USG, röntgen ücretlerini ödüyor, parasını fatura karşılığı sigortadan alıyor ya da hasta ödeme yapmıyor, hekim ücreti fatura karşılığı sigortadan alıyor. Ödeme şeklini her kanton kendisi belirliyor.

Dr. Jutzi'nin anlattığına göre hastaların yaklaşık %5'i 'param yok' diyerek ücret ödemiş. Bu konuda yasal düzenleme yeterli olmadığından para doktorun cebinden çıkıyormuş. Ülkemizde birinci basamak sağlık hizmetinin ücretsiz olması bu noktada sevindiriciydi. Aile

hekimlerinin %80'i hasta kayıtlarını dosyadan izliyor; pek azı elektronik ortamda kayıt tutuyor. Bir hekim günde ortalama 25-30 hastaya bakıyor; bu sayı, nadiren 50 kişiyi buluyor. Dr. Jutzi toplam kayıtlı hasta sayısını bilmediğini ama yaklaşık 2500 olduğunu, haftada 40 saat çalıştıklarını, ve çalışma saatlerini, bölgesinin ihtiyacına göre her hekimin kendisinin belirleyerek duyurduğunu söyledi. Haftanın bir günü icapçı olduğunu, her gece bir aile hekimin mesai saatleri dışında gelen hastalara baktığını, icapçı hekimin önceden ilan edildiğini bildirdi.

İsviçre'de 6 yıllık tıp eğitimi sonrasında en az 5 yıl hastanede çalışılarak aile hekimi olunabiliyor. Bu süre isteğe bağlı olarak uzatılabilir, ya da bir bölümü bir aile hekiminin ofisinde değerlendirilebilir. Ziyaret ettiğimiz aile hekimlerinden biri 7 yıl hastanede çalıştıktan sonra aile hekimi olmaya karar vermişti. Bir aylık ortalama kazançlarını söylemek istemediler, hastanede aldıkları ücretin de "tatmin edici düzeyde" olduğunu söylemekle yetindiler.

Basel İsviçre'nin, Fransa ve Almanya ile komşu olduğu birleşim noktasında yer alıyor. Basel'den yürüyerek sorgusuz sualsiz Almanya'ya geçebildiğiniz gibi oradan aynı şekilde Fransa'ya devam edebilirsiniz. Burada ülkeler arası sınırların kalktığını yaşayarak gördüm. Basel ortasından geçen nehir ve tarihi dokusu ile görülmeye değer güzellikte bir şehir. Yerleşim planı, bireye gösterilen saygı, ışsız yaya geçidinde karşıdan karşıya geçerken bütün arabaların yayaya öncelik vermesini anlatmama hiç gerek yok herhalde.

Teorik olarak bildiğim ve ezberlediğim "aile hekimliğinin bir tıp disiplini" olduğu bilgisini; konferansta "aile hekimliğinin dünyada saygın bir yeri olan bir tıp disiplini" olduğu gerçeğiyle tamamladım. Bununla beraber, bizde olduğu gibi, dünyanın çeşitli ülkelerinde, hatta İsviçre, İtalya, Almanya gibi gelişmiş ülkelerde dahi aile hekimleri farklı sıkıntılarla karşılaşabiliyorlardı. İspanya'dan katılan genç bir bayan doktor, "gecenin bir yarısı hastasının arayıp kocasıyla olan problemlerinden söz et-

tiğini", bir diğerinin "bebeğim ağlıyor ne yapmalıyım?" dediğini aktardı; o zaman şunu düşündüm: "Dünyanın neresinde olursanız olun, konu insan olduğunda problemler de benzer oluyor".

Uzmanlık eğitiminin son günlerinde bana yurtdışına çıkma fırsatı sunup, unutulmaz bir deneyim kazanma ve yaşama şansını tanıdığı için Sayın Prof. Dr. Okay Başak hocama, onun şahsında TAHUD MYK üyelerine, VdGM Türkiye eski temsilcisi Sayın Uz. Dr. Nil Tekin ve VdGM'in Türkiye ayağını oluşturan Familya Grubunun moderatörü ve VdGM Türkiye'nin yeni temsilcisi sevgili Dr. Zelal Akbayın'a teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak da bütün genç aile hekimliği uzmanı ve uzmanlık öğrencisi arkadaşlarıma "özverili çalışmak" koşulu ile aile hekimliğini dünyada olduğu gibi ülkemizde de daha güzel yarınlara taşıyabileceğimizi ve bu konuda çalışma yapılabilecek, ulaşılması mümkün alanların olduğunu ifade etmek isterim.

Saygılarımla,

Uzm. Dr. Özgür Erdem

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi

Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Diyarbakır

e-posta: dr.oerdem@botmail.com